

Aneby kommun
aneby.kommun@aneby.se

2020-02-07
1 (22)
Dnr 2019:5633

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Furulidskolan i Aneby kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Furulidskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Furulidskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn och lärarna utvecklar undervisningen så att den stimulerar alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 22 juni 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2019:5633) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn leder och styr skolans verksamhet på ett sätt som skapar god grund för utveckling av undervisningen genom att kontinuerligt följa upp och analysera resultat och undervisningens genomförande. Rektorns uppföljning och analys leder till att prioriterade utvecklingsåtgärder initieras och till att resurser fördelas utifrån identifierade behov. Rektorn leder skolans jämställdhetsarbete, skapar goda förutsättningar för lärare att samverka och tydliggör skolans arbets- och förhållningssätt för lärarna. Rektorn ser till att obehöriga lärare introduceras på ett bra sätt.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Rektorn följer upp resultat och undervisningens genomförande

Granskningen visar att rektorn har välfungerande strukturer för att kontinuerligt följa upp och analysera skolans resultat och för att använda resultaten som underlag i arbetet med att utveckla undervisningen. I intervju uppger lärare att rektorn följer upp betygen och resultaten på nationella prov. Av insänd dokumentation framgår att ämneslagen gör så kallad SWOT-analys (styrkor, svagheter, möjligheter och hot) för respektive ämne. I denna analys, som sammanställs av rektorn, svarar lärarna också på frågorna; Vad har varit bra?, Vad kan vi förbättra?, Resurs samt extra stöd? Vilka mål sätter vi inför nästa läsår? Analysen omfattar också en jämförelse mellan resultat på nationella prov och betyg.

Elevhälsan uppger vidare i intervju att rektorn analyserar resultat och orsakerna till resultaten och återkopplar detta till lärare och elevhälsa. I intervju säger rektorn att hen följer upp och analyserar elevernas resultat och skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat. Rektorn följer också upp elevers resultat på individnivå och analyserar varför elever inte når målen. Rektorn säger att hen ger lärare återkoppling på detta och diskuterar måluppfyllelsen med dem. Rektorn följer också upp och analyserar elevresultat på klassnivå terminsvis. Rektorns uppföljning och analys av resultat påverkar resursfördelningen och rektorn samarbetar med elevhälsan vad gäller resursfördelning, vilket framgår av intervju med elevhälsan och rektorn. Till exempel undervisas elever som inte är motiverade och som löper en hög risk att inte nå målen, av pedagoger som har särskild kompetens inom ett område som eleverna behöver stöd i. Ett annat exempel är att resursfördelningen till enskilda ämnen som sker utifrån

analyser av elevresultat på ämnesnivå. I exempelvis ämnet svenska har undervisningen organiserats i halv- respektive helklass utifrån en kartläggning av resultaten i ämnet, vilket framgår av insänd dokumentation.

Granskningen visar att rektorns också följer upp skolans värdegrundsarbete samt undervisningens genomförande och förutsättningar, genom lektionsobservationer och samtal med lärare och elever på ett sätt som utvecklar undervisningen. I intervju säger lärare att rektorn gör lektionsbesök och pratar med dem om undervisningen utifrån lektionsbesöken. Av intervju med rektorn framgår att hen gör spontana lektionsbesök och att hen vikarierar som lärare, vilket också ger en bild av undervisningen på skolan. Rektorn träffar lärarna individuellt och samtalar med dem om undervisningen utifrån lektionsbesöken eller utifrån vad hen hört från elever. Om elever exempelvis har svårt för att förstå på lektionerna, så tar rektorn upp detta med berörd lärare under dessa samtal. Rektorn pratar om undervisningen med samtliga lärare på medarbetarsamtalen och hen pratar mer med vissa lärare därutöver vid behov. Elevhälsan säger att rektorn arbetar med att ge mer stöd till vissa lärare som behöver det och använder då sina lektionsobservationer som underlag. Rektorn säger att hen också följer upp undervisningens förutsättningar, exempelvis resursfördelning, under sina samtal med lärare. Rektorn ger också exempel på särskilda utvecklingsåtgärder utifrån uppföljning och analys såsom satsningen på nyanländas lärande. Av insänd dokumentation framgår att skolan exempelvis satsar på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA), vilket har prioriterats utifrån en kartläggning av personalens styrkor och svagheter rörande arbetet med flerspråkiga elever.

Härutöver försäkrar sig rektorn om att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen genom att varje ämneslag har fått se över hur de arbetar med de övergripande värdegrundsmålen. Lärarna har informerat varandra om hur de arbetar med de olika värdegrundsmålen och de har tillsammans diskuterat om det är någon del som de inte är så bra på att arbeta med. Rektorn har gjort en sammanställning över det värdegrundsarbete som bedrivs som temaarbete och det som görs i vardagen och sedan har rektorn och lärarna tillsammans bestämt hur de ska gå vidare i sitt arbete, vilket framgår av intervju med rektorn. I intervju uppger elevhälsan att när det gäller rektorns klassrumsbesök, så gäller det just värdegrund och hur studiero och trygghet ser ut och hur det relationella mellan lärare och elever fungerar. Av skriftlig information framgår att skolan arbetar med tre prioriterade områden, varav ett relaterar till skolans värdegrundsarbete. Det handlar om att ”i praktiken arbeta mer främjande och förebyggande med fokus på lärmiljö och tillgänglighet för att komma bort från ett ensidigt fokus på åtgärder på individnivå”. Enligt information från rektorn har analyserna av resultat visat samband mellan å ena sidan bristande måluppfyllelse och enskilda elevers behov och svårigheter och å andra sidan skolans förmåga att

möta och tillgodose elevernas behov. Därför arbetar rektorn och lärarna med att förbättra skolans tillgänglighet och förmåga att möta elevernas behov genom förändringar i undervisningen.

Rektorn leder skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning av skolans arbete omfattar även ett jämställdhetsperspektiv. Rektorn analyserar pojkar och flickors resultat och skillnader mellan könen vad gäller värdegrund och diskuterar med lärarna vad som kan göras för att utjämna skillnader mellan könen. Till exempel använder lärarna så kallade talpinnar i undervisningen för att fördela ordet jämnt i klassrummet och lärarna undervisar om och har själva ett normkritiskt förhållningssätt, vilket framgår av inskickad dokumentation. Av officiell statistik framgår att andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen är 74,2 procent för flickor och 90 procent för pojkar i årskurs 9 (2019). Av intervju med rektorn framgår att resultaten varierar mellan pojkar och flickor över åren. Rektorns analys av dessa resultat visar att det handlar om enstaka elever av båda könen som påverkar genomsnittresultaten från år till år. Utifrån sina analyser för rektorn diskussioner med personalen om hur man kan utjämna skillnader och olikheter mellan könen. I intervju uppger elevhälsan att de tillsammans under rektorns ledning diskuterar jämställdhetsfrågor och att de tillsammans med rektorn systematiskt analyserar resultat på nationella prov och betyg. Skolan har på förekommen anledning särskilt lyft frågan om pojkars inställning till skola och utbildning och arbetat aktivt med att stärka och lyfta de pojkar som har fokus på skolan med syftet att få till stånd en perspektivförskjutning, vilket framgår av intervju med elevhälsan. I intervju säger rektorn att hen inte haft ett särskilt fokus på jämställdhet i undervisningen just nu, men att skolan arbetar utifrån jämställdhet som ett förhållningssätt när analyser av skolans utmaningar görs. Det handlar exempelvis om analyser av vilka svårigheter pojkar respektive flickor har i sitt lärande.

Av insänd dokumentation framgår vidare att analyserna av skillnader mellan könen visat att flickor i högre grad än pojkar mår dåligt och söker vuxenstöd på grund av det, att flickor påverkas mer negativt av sociala medier än pojkar och att pojkar i lägre grad väljer traditionellt kvinnliga yrken än vice versa. Av insänd dokumentation framgår vidare att skolan vidtagit åtgärder utifrån analyserna, vilket exempelvis innebär att all personal deltagit i en utbildning kring interkulturalitet och jämställdhet samt att skolan planerar genomföra temadagar med fokus på framtiden där eleverna ska träffa män som valt traditionellt kvinnliga yrken och kvinnor som valt traditionellt manliga yrken. Syftet med temat är att minska fördomar som finns kring yrken och framtidsval. Studie- och yrkesvägledaren uppger i intervju att hen tar upp frågor om genus och yrkesval i samtal med eleverna, genomför övningar med eleverna utifrån manliga och

kvinnliga yrken samt att hen diskuterar idéer kring jämställdhet med rektorn. I intervju uppger elever härutöver att lärare tar upp jämställdhetsfrågor i undervisningen, exempelvis om könsroller i hemmet förr och nu samt frågor som rör kvinnors och mäns rättigheter i olika länder.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn ger goda förutsättningar för kollegialt lärande och samverkan genom organisering av arbetslag och välfungerande mötesformer. Av insänd dokumentation framgår exempelvis att lärarna samverkar i ämneslag och arbetslag. I ämneslag planerar, genomför och utvärderar lärarna undervisningen och arbetar med kunskapsmål som följs upp månadsvis där. I arbetslaget följer lärarna upp elever och grupper och arbetslaget har ett systematiserat samarbete med representanter för skolledning och elevhälsa. Härutöver pågår samverkan i form av ett organiserat, kollegialt lärande kring lektionsstruktur och lärare säger i intervju att de arbetar kollegialt med inledningar och avslut på lektionerna under observationer av varandra utifrån Skolinspektionens observationsschema. Rektorn har organiserat skolans mötesordning och delegerar uppgiften att leda olika möten, exempelvis genom att låta specialpedagogen leda elevhälsomötena, vilket framgår av intervju med lärare och rektorn.

Granskningen visar vidare att rektorn tydliggör skolans arbets- och förhållningssätt för lärarna och att obehöriga lärare introduceras. Av insänd dokumentation och intervju med rektorn framgår att skolledningen har utarbetat skriftliga lathundar till personalen som exempelvis beskriver hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas, vilka förväntningar som finns på mentorer, rutiner kring närvaro och frånvaro, hur personalen ska anmäla kränkningar och rutiner för att ge stöd till elever. Dessa skriftliga lathundar har skolledningen gått igenom muntligen med personalen, vilket framgår av intervjun med lärare och rektorn. Av intervju med rektorn framgår att hen pratar med obehöriga lärare om deras uppdrag. Därutöver ger ämneslaget mycket stöd till obehöriga lärare kring exempelvis betyg och bedömning samt planering av undervisningen, vilket framgår av intervju med rektorn. Av insänd dokumentation framgår att 71 procent av lärarna på skolan har legitimation.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som innebär att det råder god variation och att lärare ser till att syftet med lektionsinnehållet förklaras för eleverna.

Granskningen visar att lärarna ger ett gott stöd till eleverna som innebär att eleverna förstår och kan ta sig an sitt skolarbete. Granskningen visar även att undervisningen tydligt anpassas till elever som har svårigheter att nå målen, men att undervisningen behöver utvecklas för att stimulera alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Undervisningen är varierad, strukturerad och ger ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärare skapar god struktur och variation i undervisningen genom att de förklarar syftet med undervisningen och låter eleverna arbeta med olika moment och arbetsuppgifter. Eleverna säger att flera lärare kommunicerar mål och syfte med undervisningen och skriver på tavlan vad eleverna ska lära sig och vad de ska göra på lektionerna. Lärare ger också flera exempel på att de kommunicerar mål och syfte under lektionerna och säger att detta utgår ifrån en lokal pedagogisk planering för varje ämnesområde, vilken lärarna delar ut till eleverna. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår exempelvis att några lärare frågar vilka förmågor som eleverna tränar på, varför de tränar dessa förmågor och vad eleverna ska lära sig. I intervju säger elever att lärare är mycket bra på att variera undervisningen och att det gör skolarbetet roligt, exempelvis från olika ämnen där lärarna har låtit eleverna arbeta med digital frågesport och göra simuleringsövningar för att sätta sig in i en yrkesroll samt få tänka sig in i olika karaktärer och dilemman utifrån böcker som klassen läst tillsammans. I intervju säger samtliga lärare att de varierar undervisningen genom exempelvis genomgångar, arbete med digitala verktyg, grupparbete och enskilt arbete och att de skapar variation inom en tydlig lektionsstruktur. Av lektionsobservationerna framgår också att undervisningen

innehåller varierade arbetssätt som exempelvis att eleverna fotograferar pågående arbete som ett sätt att dokumentera, att elever svarar på frågor utifrån digitala verktyg som utgångspunkt för samtal i helklass samt att eleverna använder 3-D modeller som ett av flera sätt att förstå ett ämnesområde. I intervju uppger rektorn att hen via lärarnas veckoplaner ser att undervisningen är varierad och att undervisningen exempelvis varieras med filmklipp, diskussioner och tid för eleverna att jobba själva.

Granskningen visar vidare att undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd som gör att eleverna får god hjälp i undervisningen. Elever säger exempelvis att lärarna är bra på att väcka elevernas intresse, att lärare går runt i klassrummet och ser till att eleverna följer med i undervisningen samt att lärarna är bra på att förklara så att eleverna verkligen förstår. Under Skolinspektionens lektionsobservationer rör sig lärare i klassrummet och hjälper eleverna med uppgifter och kontrollerar att elever förstått uppgifter och instruktioner. Flera lärare förklarar löpande ord och begrepp och repeterar instruktioner och mål med olika lektionsmoment.

Lärarna gör eleverna delaktiga i undervisningen och det egna lärandet

Granskningen visar att lärarna aktivt och tydligt gör eleverna delaktiga i undervisningen och det egna lärandet. I intervju säger elever att vissa lärare i slutet av lektioner frågar eleverna om de har lärt sig eller inte lärt sig och att lärarna på detta sätt kollar vad eleverna lärt sig. Det förekommer också att eleverna skriver ned vad de lärt sig i slutet av lektionen till lärarna och att eleverna skriftligen utvärderar sina mål och formulerar vad de behöver träna mer på. Eleverna ger också exempel på att de utvärderar vad som har varit bra eller dåligt i undervisningen och att de återkopplar vad lärarna behöver repetera nästa lektion och säger att deras lärare är bra på att ta konstruktiv kritik och att de är intresserade av vad eleverna tycker om undervisningen. Eleverna säger också att de regelbundet fyller i en enkät, som bland annat innehåller frågor om eleverna får vara med och påverka och hur de tycker att en lektion ska planeras och genomföras. Härutöver säger eleverna att det förekommer att undervisningen utvärderas på klassråden i några klasser. I intervju säger lärare att de låter elever utvärdera undervisningen med exempelvis exit tickets, vilket innebär att eleverna kort skriver ned vad de tyckt om undervisningen. Eleverna får också utvärdera om lärare förklarar på ett bra sätt så att eleverna förstår och att de får utvärdera både muntligt och skriftligt. Lärare säger att elevernas utvärderingar påverkar hur undervisningen genomförs. Under Skolinspektionens lektionsobservationer finns exempel på att eleverna utvärderar undervisningen och reflekterar över sitt lärande genom att exempelvis få frågor om de nått målen med dagens lektion. Någon lärare låter eleverna fylla i en skriftlig utvärdering av lektionen i

syfte att läraren ska kolla vad eleverna kan. Någon lärare frågar eleverna flera gånger hur de tycker att en övning känns och hur den känns jämfört med en tidigare övning. I någon klass svarar eleverna på frågorna Vad var lätt?, Vad var svårt? och Vad har jag lärt mig? och under tiden uppmanar läraren eleverna att reflektera över vad de lärt sig. Någon lärare frågar efter elevernas erfarenheter och vad de tycker bäst om inför att eleverna ska göra en ny övning. Läraren låter eleverna därefter välja arbetssätt.

Elever berättar i intervju att de planerar undervisningen genom att exempelvis planera ett träningspass och genom att lämna önskemål om arbetssätt, vilket lärarna tar hänsyn till. Det kan exempelvis handla om eleverna vill läsa i bok eller se film eller om hur de vill redovisa sina kunskaper.

Vidare berättar eleverna i intervju att lärare i undervisningen ställer frågor utan givet svar och att lärarna ger eleverna tid att tänka innan de svarar. Eleverna får också reflektera över sitt lärande genom att exempelvis prata enskilt med lärare om hur de ska nå sina personliga mål. Lärare säger också att de jobbar mycket med att synliggöra lärandet för eleverna och att de får visa vad de lärt sig. I intervju säger lärare också att de pratar med eleverna om deras lärande genom att exempelvis prata om studieteknik och om elevernas utveckling i ett ämne. I intervju uppger rektorn att eleverna påverkar hur de ska arbeta, hur de kan ta till sig undervisningen på olika sätt, att detta sker genom dialog mellan lärare och elever samt att eleverna utvärderar undervisningen och att lärarna förändrar sin undervisning utifrån elevernas synpunkter.

Lärare uppmuntrar, motiverar och stärker eleverna

Granskningen visar att lärare uppvisar höga förväntningar på eleverna och bemöter eleverna på ett sätt som syftar till att stärka elevernas motivation till skolarbetet och tro på den egna förmågan. Det framgår av intervjuer med både lärare och elever att lärare arbetar för att uppmuntra och stärka eleverna i deras skolarbete. Exempelvis berättar elever att lärarna stärker deras självförtroende genom att till exempel ofta kommentera vad eleverna gör bra och att de säger till eleverna vad de kan göra bättre. Lärarna ger också anpassade uppgifter till elever i svårigheter, vilket stärker elevernas självförtroende. Eleverna säger att lärarna är bra på att ge beröm och konstruktiv kritik. Lärare uppger i intervju att de är duktiga på att se och lyfta elever och att de arbetar med att berömma processer och mod och inte egenskaper hos elever. Det handlar exempelvis om att vara specifik när man berömmar och inte bara säga att något är bra. Lärarna säger också att de i samband med att de observerar varandras lektioner har sett hur kollegor peppar och uppmuntrar eleverna, vilket bekräftas under flera av Skolinspektionens lektionsobservationer. Lärare säger vidare att de har höga

förväntningar på eleverna genom att exempelvis ställa krav på att de ska vilja och våga lära sig.

Undervisningen stimulerar inte alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling

Granskningen visar visserligen att undervisningen anpassas för att eleverna ska nå målen, men undervisningen stimulerar inte alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. I intervju uppger eleverna att lärarna är bra på att anpassa undervisningen till olika elever, och att elever i svårigheter exempelvis får lättare uppgifter eller anpassade läromedel. Det kan exempelvis handla om att lärare förklarar med praktiska hjälpmedel eller om att lärare avgränsar uppgifter. Av intervju med lärare framgår att lärarna anpassar undervisningen till elever som behöver stöd genom att exempelvis ge exempeltexter för att få igång skrivandet eller genom att visa elevernas små framsteg för dem. I insänd dokumentation uppger rektorn att lärarna är duktiga på att möta de elever som har svårast att nå kunskapskraven, men att det finns elever som ibland möter undervisning som är för enformig och inte ger upphov till motivation. På fråga om vad lärarna gör om elever tycker att ett ämne är lätt, svarar eleverna att de kan få extraböcker med svårare uppgifter eller svårare instuderingsfrågor i något ämne. På fråga om anpassningar för elever som är långt framme i sitt lärande, svarar lärare att de exempelvis låter duktiga elever visa en övning för de andra eleverna. Samtidigt uppger lärare att de har fokus på att alla elever ska nå målen och att det sker "på bekostnad av de elever som är i toppen". Vidare säger lärare att det finns högpresterande elever i årskurs 9 som börjat dala i prestation, och att lärare skulle behöva lägga mer tid på elever som skulle kunna nå betyget A. Lärarna säger att de skulle behöva prata mer om hur man stimulerar de duktigaste eleverna och att de aldrig diskuterat hur exempelvis en elev skulle kunna höja sig från betyget C. Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 9 visar värdet 4,4 för stimulans och värdet 6,9 för utmaningar på en tiogradig skala (hösten 2018).

I intervju uppger rektorn att lärare överlag är duktiga på att göra anpassningar i undervisningen genom att exempelvis låta elever jobba muntligt eller skriftligt utifrån sina behov. Rektorn säger att hen och lärarna har pratat mycket om måluppfyllelse med fokus på att få alla elever behöriga, men att man har tappat fokus på de duktigaste eleverna. Dock finns det undantag i något ämne där alla elever får sina behov tillgodosedda tack vare organisering av undervisningen i halvklass. Rektorn uppger i insänd dokumentation att skolans utmaning handlar om att stimulera elever till högre betyg än E. Rektorn konstaterar att skolans uppdrag handlar om att ge alla elever den ledning och stimulans som de behöver för att kunna gå så långt som möjligt, att skolan skulle kunna bli bättre på detta och att det finns många elever som

skulle kunna ha väsentligt högre betyg om de var beredda att göra jobbet som det innebär och om skolan kunde stimulera dem till detta. Av insänd dokumentation framgår också att enheten har styrt mycket resurser till de elever som haft det tufft att nå målen och att detta kan ha påverkat möjligheten att stötta och stimulera elever till de högre betygen.

Sammantaget visar granskningen inom området ovan att arbetet med att stimulera och utmana alla elever så att de ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling kan förbättras. Detta beskrivs närmare under Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn och lärarna utvecklar undervisningen så att den stimulerar alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen visserligen tydligt anpassas till elever som behöver stöd, men att undervisningen i dagsläget inte stimulerar alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de har ett tydligt fokus att anpassa undervisningen till elever som behöver stöd för att nå målen, och att detta arbete sker på bekostnad av arbetet med att stimulera elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att i utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare ska utbildningen främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Härutöver framgår av 3 kap. 2 § skollagen att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Enligt samma paragraf ska också elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin

förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt.¹

Skolinspektionen har nyligen granskat skolors arbete med att skapa en stimulerande undervisning och funnit att flertalet av de granskade skolorna behöver utveckla undervisningen för de högpresterande eleverna. Undervisningen behöver utformas så den anpassas till de elever som finns i klassrummet. Då högpresterande elever ofta eftersträvar höga betyg i alla, eller nästan alla, ämnen är det viktigt att undervisningen har en stor tydlighet och struktur. De högpresterande eleverna behöver kunna göra en detaljerad planering som säkerställer att de hinner med att visa upp höga prestationer i många ämnen. Även om allmändidaktiska kvaliteter i undervisningen gäller även för de högpresterande eleverna så behöver undervisningen möta de högpresterande elevernas behov framför allt vad gäller individanpassning. Skolans lärare behöver ha tid avsatt för att samtala kring hur undervisning för högpresterande elever kan utvecklas. Lärare behöver även ha tid avsatt för konkret samverkan kring planering av undervisningen, vilket ger större likvärdighet mellan klassrum på samma skola. Det är viktigt att rektor skapar strukturer som kan verka motivationshöjande för högpresterande elever och strukturer som kan verka stödjande för att till exempel hjälpa eleverna att förstå komplexa samband eller arbeta med fördjupande undervisningsmaterial.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under rektors ledning, inleder detta utvecklingsarbete med att uppmärksamma konkreta undervisningsmetoder som ger alla elever möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Detta arbete kan integreras med systematik i de lektionsobservationer och pedagogiska konferenser som redan är etablerade på Furulidskolan.

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap. 2.2, Kunskaper

² Skolinspektionen 2018: *Utmanande undervisning för högpresterande elever. Kvalitetsgranskning på gymnasieskolans naturvetenskapliga program*, s.7 f

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett samlat och organiserat arbete för att skapa studiero, som eleverna deltar i. Granskningen visar också att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Det finns ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det pågår ett prioriterat och väl samlat arbete för att skapa studiero, vilket eleverna deltar i. Av intervjuer med lärare och rektor och av insänd dokumentation framgår härutöver att det pågår en satsning på kollegialt lärande om studiero. I intervju säger lärare att det finns ett prioriterat arbete på förekommen anledning för att skapa god studiero och att detta arbete har gett resultat. Detta arbete hänger samman med skolans arbete med tydlighet kring upplägg av lektioner. Lärare har också gemensamt gjort listor med påminnelser till eleverna om vilket material de ska ha med sig till lektionerna, som en del i arbetet för förbättrad studiero. Fokus i detta arbete är exempelvis att skapa tydlighet kring mål, innehåll och struktur och att skapa en trygg, stödjande och uppmuntrande lärmiljö. Detta kollegiala lärande utgår ifrån att lärarna gör lektionsobservationer hos varandra utifrån Skolinspektionens observationsscheman. I intervju uppger rektor att en förstelärare har ett särskilt uppdrag att arbeta med studiero som handlar om att inspirera och informera andra lärare. Försteläraren spelar in poddar som kollegor kan lyssna på och försteläraren gör lektionsbesök som sedan följs upp. Försteläraren observerar alla kollegors lektioner och sen observerar alla lärare inom ett arbetslag varandras lektioner med syftet att skapa en verktygslåda och få fart på arbetet. Vidare säger

rektorn att eleverna involveras i arbetet med studiero då man pratar tillsammans med lärarna om hur man vill ha det i klassrummet. Eleverna har också fått en uppgift att tillsammans med sina lärare förklara hur det är i deras klassrum och vilka förbättringar som kan göras.

Eleverna säger intervju att det finns trivselregler som tar upp studiero och att lärarna går igenom dessa med eleverna. Eleverna utvärderar reglerna på klassråden och synpunkter härifrån lyfts vidare till elevrådet, vilket framgår av intervju med elever. Eleverna berättar i intervju att de pratar med sina lärare om studiero på varje utvecklingssamtal och att man pratar om studiero på klassråden. Elever utvärderar studieron på särskilda möten med representanter för elever och lärare. Det kan exempelvis handla om att framföra om några nya lärare är osäkra, och att nya lärare får stöd av andra lärare. Det kan också handla om att placeringen av elever i klassrummet förändras och om att lärare ändrar sitt sätt att säga till elever utifrån elevernas synpunkter. Elever säger vidare att lärare är bra på att säga till elever som är stökiga och att de går fram till berörda elever och att de inte säger till dem inför hela klassen, vilket eleverna tycker är bra. Flera elever säger att de har fasta placeringar i klassrummet, i syfte att skapa studiero. Fri placering förekommer också, men om elever stör då, så ser lärarna till att störande elever byter plats i klassrummet. Det händer också att lärare skickar ut elever som stör, och då blir lektionen lugnare. Elever som blir utskickade går till en mindre undervisningsgrupp som finns på skolan. Lärare frågar också elever som stör på lektionerna, om det är något som eleverna inte förstår.

Det finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att det pågår ett medvetet och kontinuerligt arbete för att skapa trygghet. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att skolan bedriver ett förebyggande arbete för att skapa trygghet. Lärare arbetar exempelvis med att skapa en trygg stämning i undervisningen så att alla elever vågar göra saker och vågar göra fel i undervisningen. Det genomförs enkäter som tar upp trygghetsfrågor, otrygga platser kartläggs och elever får markera otrygga platser med grön färg för trygga platser och med röd färg för otrygga platser på en karta över skolområdet. Resultaten av enkäten leder till olika åtgärder som exempelvis personalförstärkningar i gemensamma lokaler som biljardrum och kafé. Enkätresultat för trygghet i omklädningsrum har också analyserats, vilket lett till att eleverna fått fasta platser där med namnskyltar, vilket framgår av intervju med rektorn. Värdena på Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 9 ligger på 7,2 för trygghet på en tiogradig skala (hösten 2018). Representanter från elevhälsan är med i likabehandlingsteamet och där analyseras enkätresultat kring trygghet och åtgärder vidtas utifrån enkäten, exempelvisvis åtgärder för den fysiska miljön i duschar och omklädningsrum. Fler

vuxna är också ute i exempelvis elevkafé och det har gjort att det blivit lugnare där. Härutöver träffas personalrepresentanter varje vecka i likabehandlingsteamet och varannan vecka är elevrepresentanter (kamratstödjare) med på mötena. Skolsköterskan uppger i intervju att hon har enskilda samtal med alla elever i årskurs 8 och kartlägger hur eleverna upplever tryggheten på skolan. Av skolans likabehandlingsplan framgår härutöver att klasserna arbetar regelbundet med värderingsövningar och att skolan genomför temaveckor i syfte att främja trivsel, förståelse för olika kulturer, socialt umgänge och trygghet.

I intervju säger elever att det finns gemensamma regler på skolan för att skapa trygghet och att lärarna går igenom dessa med eleverna. Eleverna säger att de har sett film om hur man ska vara mot varandra och att eleverna överlag vågar säga vad de tycker på lektionerna. Eleverna berättar att inför att de skulle börja på skolan, arrangerade skolan träffar mellan elever i deras blivande klasser för att öka tryggheten inför starten på skolan. Därefter gjorde klassen aktiviteter tillsammans när eleverna börjat på skolan i årskurs 6 och det har man haft i varje årskurs. Härutöver finns det vuxna i rastutrymmen för att förhindra bråk, att det skapar trygghet att eleverna vet att det finns vuxna även på rasterna och att det alltid finns vuxna att prata med. Det finns också kamratstödjare bland eleverna, som regelbundet träffar personalrepresentanter för att följa upp om det finns någon elev som känner sig ensam eller otrygg. Om någon kamratstödjare påtalar att det finns exempelvis otrygga elever, så tar personalrepresentanterna detta vidare till personalens likabehandlingsgrupp, vilket framgår av intervju med eleverna. Eleverna säger också att lärarna tar tag i saker direkt när de får kännedom om problem som har med otrygghet att göra. Eleverna nämner också fasta placeringar i klassrummen, som en förebyggande åtgärd för att skapa trygghet och att undervisande lärare pratar med klassernas mentorer för att skapa så bra placeringar som möjligt. Några elever säger att det förekommer att elever skrattar om någon elev svarar fel på lektionerna, vilket lärare i intervju säger är allvarligt men att det är förvånande att det finns elever som säger så. Flera elever säger dock i intervju att det inte är så här i deras klasser.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn tydligt och aktivt ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Rektorn analyserar skillnader i elevers resultat

Granskningen visar att rektorn aktivt analyserar skillnader i elevers resultat och därmed skapar en god grund för likvärdig bedömning. Av intervju med lärare framgår exempelvis att rektorn analyserar resultaten av de nationella proven och jämför dem med slutbetygen. Rektorn ställer frågor till lärarna om varför resultaten mellan nationella prov och slutbetyg skiljer sig och dessa frågor handlar till exempel om varför elever har högre resultat på nationella prov jämfört med betyget i ämnet. Lärare säger också att rektorn jämför Furulidskolans resultat med andra skolors resultat och att rektorn uppmanar lärarna att göra motsvarande jämförelser. I intervju säger rektorn att hen jämför utvecklingen av elevers resultat över tid till exempel visualiserat i grafer, vilket även framgår av insänd dokumentation. Av intervjun med rektorn och verksamhetschefen framgår också att skolledningen analyserar resultatutvecklingen för olika ämnen över tid och de konstaterar att skillnaderna betygsmässigt inte är särskilt stora. Dock visar deras analys att nyanlända elever har ett högt meritvärde och skolledarna analyserar vad detta beror på. Av insänd dokumentation framgår att rektorn har uppmärksammat en tendens om att de är återhållsamma med betygen på skolan i jämförelse med riket och hen beskriver även vilka förklaringar som de har identifierat. I intervju säger rektorn att hen kommunicerar sin analys av resultat till lärarna. Exempelvis redovisar hen skillnader i resultat mellan nationella prov kontra betyg, och ber lärarna att förklara skillnaderna på ämnesnivå och sätta in detta i ett större undervisningssammanhang för hela årskurs 7-9. Rektorn och verksamhetschefen gör olika typer av resultatsammanställningar, som utgångspunkt för lärares vidare analyser. Dessa kan exempelvis utgå ifrån elevers förmåga att skriva, tala, lyssna eller lösa problem. Rektorn och verksamhetschefen analyserar och söker förklaringar till varför skolan lyckas bättre eller sämre inom olika områden, och resonerar om vad skolan behöver bli bättre på och hur det ska genomföras. Rektorn säger också att hen analyserar framgångsfaktorer, till exempel nyanlända elevers kunskapsutveckling och satsningen på språkstöd som en förklaring till resultaten. Av insänd dokumentation framgår härutöver att rektorn analyserar skillnader mellan resultat i olika ämnen utifrån lärares undervisning och skolans sätt att organisera undervisningen.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att göra likvärdiga bedömningar

Granskningen visar att rektorn tydligt organiserar lärares arbete så att de kan säkerställa likvärdig bedömning. I intervju säger lärare att de fått fortbildning kring sambedömning, att organiseringen i ämneslag möjliggör löpande sambedömning och att de är noggranna med att sambedöma nationella prov. Lärare säger att de är duktiga på bedömning och att de tillsammans har övat upp sin professionalitet inom bedömning och att det därför finns en god grund att stå på för nya lärare som börjar i ett ämneslag. Lärarna berättar att de arbetat med Skolverkets allmänna råd inom området och att de använder ämnesmatriser i skolans digitala plattform, som exempel på användning av stödmateriel för ökad likvärdighet. Lärare ger också i intervju exempel på att de samarbetar inför betygssättning, om de känner sig osäkra på vilket betyg en elev ska ha.

Av insänd dokumentation och av intervju med rektorn och verksamhetschefen framgår att undervisningens organisering i ämneslag ger lärarna naturliga förutsättningar att löpande sambedöma elevers prestationer. Det innebär exempelvis att lärare inom ett ämne genomför samma prov med olika klasser, vilket underlättar för sambedömningen. Det är samma kunskapsförmågor som testas, även om elever kan redovisa sina kunskaper på olika sätt utifrån sina behov. Rektorn berättar också att hen organiserar sambedömningen av nationella prov genom att göra alla berörda lärare tillgängliga samtidigt, så att de tillsammans kan rätta och bedöma proven. Av intervjun med rektorn och verksamhetschefen framgår också att lärarnas arbete med ämnesmatriser i skolans digitala plattform under längre tid har ökat lärarnas samsyn på kunskapsförmågor och bedömningar av dem. Lärarna diskuterar regelbundet vad olika ord och begrepp står för i styrdokumentet, vilket också ökar deras samsyn och förmåga att sambedöma. Av insänd dokumentation framgår härutöver att rektorn planerar för att vidareutveckla lärarnas sambedömning genom att låta lärarna samverka i bedömningsfrågor med lärare på andra skolor i närliggande kommuner.

På Skolinspektionens vägnar

X Mats Lundqvist

Enhetschef

Signerat av: Mats Lundqvist

X Johan Asp

Föredragande

Signerat av: Johan Asp

I handläggningen av ärendet har även Therése Mineur medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- En gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor och verksamhetschef.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6 november 2019 och den 7 november 2019. Besöket genomfördes av Johan Asp och Therése Mineur.

Furulidskolan är en grundskola för årskurs 6-9 i Aneby kommun. Skolan har 295 elever och leds av en rektor och en verksamhetschef.